

POZWOLENIE

WPŁYNĘŁO	
„PWIK” Spółka z o.o. Elk	
03.07.2023	
ilość załączników	Pozycja 1826
Podpis	

WUOZ-ELK.5142.251.2023.MW

Elk, dnia 30.06.2023 r.

Nr pisma: 5606/2023

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 i ust. 3, art. 89 pkt 2, art. 92 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.) oraz § 13 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.),

po rozpatrzeniu wniosku: Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Suwalska 64, 19-300 Elk reprezentowana przez: Andrzej Sewastianowicz- Prezes Zarządu,

z dnia: 20.06.2023 r. (data wpływu - 19.06.2023 r.),

o wydanie pozwolenia: na budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na działkach geodezyjnych nr 559/5, 182/4, 349, 405/1, obręb Elk 1 przy ul. Zamkowej w Elku - inwestycja zlokalizowana w części miasta wpisanej do rejestru zabytków,

po ocenie: danych przedstawionych we wniosku i załącznikach do niego:

1. Projekt budowlany: „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, dz. nr 559/5, 791/6, 182/4, 349, 405/1, obręb Elk 1, projektant: mgr inż. Cezary Woźniak, data: 2023 r.”

WARMIŃSKO-MAZURSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
udziela pozwolenia

na prowadzenie robót budowlanych w części miasta Elk wpisanej do rejestru zabytków polegających na budowie sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na działkach geodezyjnych nr 559/5, 182/4, 349, 405/1, obręb Elk 1 przy ul. Zamkowej w Elku - zgodnie z załączoną dokumentacją.

Termin ważności pozwolenia – do 31 grudnia 2026 r.

Zakres i sposób prowadzenia robót: zgodnie z załączonym projektem budowlanym

WARUNKI POZWOLENIA:

Wojewódzki Konserwator Zabytków zobowiązuje wnioskodawcę do:

1. W celu rozpoznania i ochrony występujących nawarstwień kulturowych na terenie wpisanym do rejestru zabytków, prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi, na które należy uzyskać odrębne pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. należy niezwłocznie zawiadomić o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia ww. prac.

UZASADNIENIE:

Niniejsza inwestycja objęta została prawną ochroną konserwatorską w oparciu o art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.) na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dn. 20.02.1979 r., znak: KL.WKZ 534/17/d/79 wpisującej część miasta Elk do rejestru zabytków. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej

wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni.

W myśl art. 3 pkt. 12 ww. ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami: historyczny układ urbanistyczny to przestrzenne założenie miejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic i sieci dróg. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 marca 2018 roku, sygn. akt II OSK 1187/16) wpis do rejestru zabytków układu urbanistycznego powoduje objęcie ochroną konserwatorską ukształtowanego często na przestrzeni lat konkretnego założenia miejskiego. Na wartość zabytkową poszczególnych układów urbanistycznych składają się ich charakterystyczne elementy, tj.: parcelacja działek, relacje przestrzenne panujące na tym terenie oraz współzależności pomiędzy zabudową, zielenią i przestrzenią otwartą. W przypadku wpisu obszarowego, jakim jest wpis do rejestru zabytków układu urbanistycznego, za kluczową wartość należy uznać harmonijną całość, składającą się na ład przestrzenny.

W preambule zaleceń UNESCO w sprawie historycznego krajobrazu miejskiego, czytamy m.in. iż: „historyczne obszary miejskie należą do najbogatszych i najbardziej zróżnicowanych przejawów naszego wspólnego dziedzictwa kulturowego, które zostały ukształtowane przez kolejne pokolenia i stanowią główne świadectwo działalności i aspiracji człowieka w czasie i przestrzeni.” Współczesna teoria konserwatorska nie odnosi się już wyłącznie do samej materialnej formy miasta, ale też poprzez pojęcie dziedzictwa odwołuje się do znaczenia społecznych i kulturowych procesów zachodzących w jego granicach. Dziedzictwo stanowi wspólną własność społeczeństwa, które ma prawo do korzystania z niego w różny sposób i w różnych celach, jednak tak, by nie uszczuplało to jego zasobów oraz nie było zagrożeniem dla jego integralności i autentyczności.

Ponadto inwestycja chroniona jest także konserwatorsko na mocy zapisów planu miejscowego - Uchwała Nr XXIII/223/08 Rady Miasta Ełku z dnia 29 kwietnia 2008 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w I miasta Ełk, obejmującego wyspę Zamkową oraz teren ograniczony ul. Zamkową i jeziorem Ełckim, zwanego „Ełk-Zamkowa” oraz Uchwała nr IV.33.2019 Rady Miasta Ełku z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwanego „Jezioro Ełckie”.

Zgodnie z art. 36 ust 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Pozwolenia WKZ, mogą określać warunki, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

Ponadto, art. 36 ust. 4 określa, że Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Wg art. 31 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować:

- 1) roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo

- 2) roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego

– jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

W artykule „Dziedzictwo archeologiczne w kontekście wyzwań zrównoważonego rozwoju” autorstwa Michała Pawlety (2019, Zarządzanie w kulturze, 22, z. 3, s. 311) czytamy w ślad za Danutą Jaskanis i Zbigniewem Kobylińskim: „dziedzictwo stanowi wspólną własność społeczeństwa, które ma prawo do korzystania z niego na różny sposób i w różnych celach (np. turystycznych), jednak tak, by nie uszczuplało to zasobów tegoż dziedzictwa i nie było zagrożeniem dla jego integralności i autentyczności”. Autor dokonuje przeglądu aktualnej literatury i międzynarodowych aktów prawnych traktujących o ochronie dziedzictwa kulturowego, w tym głównie archeologicznego, by na stronie 310 podkreślić „nacisk zostaje tu położony nie na ochronę i znaczenie wyizolowanych zabytków, lecz na całość dziedzictwa archeologicznego, wraz z otaczającymi je krajobrazami”.

Z tego też powodu, zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 u.o.o.z., zabytki archeologiczne stanowią własność Skarbu Państwa. Zgodnie ze Standardami badań archeologicznych wydanymi przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w 2019 roku, a także na podstawie zapisów ratyfikowanych przez Polskę konwencji

archeologicznej z La Valetta oraz konwencji o wartości dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa z Faro, stanowiska archeologiczne, w tym nawarstwienia kulturowe, będące przedmiotem ochrony również w przypadku wpisanych do rejestru zabytków historycznych części układu urbanistycznego, są przedmiotem ochrony konserwatorskiej i niedopuszczalne jest wykonywanie prac ziemnych w ich zakresie bez wykonywania badań archeologicznych. Takie działania doprowadzają do bezpowrotnej utraty kontekstu zalegania zabytków ruchomych, które to informacje stratygraficzne są równie cenne jak same arte- i ekofakty, jako że umożliwiają odczytanie procesu dziejowego.

W artykule Tomasza Więclowskiego opublikowanym w serwisie dzieje.pl (Prof. Wierzbicki o Bulwarze Filadelfijskim: po użyciu koparki nie będziemy wiedzieć, jakie i jak cenne źródła straciliśmy, data publikacji: 23.05.2023 r.) czytamy, że tzw. przemieszane warstwy również stanowią cenne źródło poznawcze. Należy bowiem pamiętać że, z jednej strony, z uwagi na możliwość wyprowadzenia ciągłej narracji o stratygrafii i procesach dziejowych w niej zapisanych, z drugiej – na możliwość wystąpienia w nich tzw. zabytków luźnych, a więc źródeł ruchomych, które, co prawda utraciły swój kontekst archeologiczny, ale nadal posiadają wartości artystyczne lub historyczne, a także mogą służyć do wnioskowania o dawnych technikach rzemieślniczych, środowisku czy handlu już w bardziej szczegółowych analizach.

Obowiązkiem organu konserwatorskiego jest stanie na straży bezpieczeństwa dziedzictwa kulturowego i dbanie o jego właściwe zachowanie. Warmińsko-Mazurski WKZ informuje, że w sytuacji gdy znany jest fakt występowania zabytku – w tym przypadku lokalizacja inwestycji na obszarze zabytkowego założenia miejskiego oraz stanowiska archeologicznego AZP 23-79/6 (obszar Wyspy Zamkowej), gdzie w efekcie wcześniej wykonywanych badań archeologicznych zarejestrowano nawarstwienia kulturowe datowane nawet od późnego średniowiecza – organ konserwatorski nie może dopuścić możliwości wykonania prac ziemnych związanych z budową sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej tylko pod nadzorem archeologicznym. Jest to, co prawda, forma badań archeologicznych najmniej kosztochłonna dla inwestora i nie wymaga dodatkowego czasu przed rozpoczęciem właściwych prac ziemnych związanych z budową, niemniej, na obszarach zabytkowych wykonywania niezbędnych badań (architektonicznych, archeologicznych) czy prac konserwatorskich jest częścią procesu inwestycyjnego i jako takie powinny być przewidziane w kosztorysach inwestycji od początku ich planowania. Realizacja inwestycji nie może odbyć się kosztem zabytku. Nie jest to zgodne ani z doktryną konserwatorską ani szeroko rozumianą polityką zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którą zabytki, w tym archeologiczne, należy udostępnić społeczeństwu w taki sposób by mogło z niego czerpać korzyści, co warto podkreślić, nie tylko materialne.

Organ konserwatorski przypomina, że w przypadku odkrycia zabytku nad inwestycją w trakcie pełnienia nadzoru archeologicznego, kierownik badań i inwestor zobowiązani są do przerwania robót, zabezpieczenia odkrycia i zawiadomienia WKZ. W efekcie, istnieje możliwość konieczności przekształcenia nadzoru w badania ratownicze. Wydłuża to proces realizacji inwestycji i zwiększa koszty jej realizacji. Również z tego względu wyprzedzające badania wykopaliskowe na obszarach zabytkowych są zalecaną metodą badań archeologicznych.

W świetle regulacji art. 4 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków oraz udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, natomiast zgodnie z art. 5 tejże ustawy, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie.
Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronom, na podstawie art. 127 KPA, odwołanie do **MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**, które należy złożyć za pośrednictwem tutejszego Urzędu w terminie czternastu dni od daty doręczenia, zgodnie z art. 129 KPA.

Zgodnie z art. 127a KPA, w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zgodnie z art. 130 § 4 KPA, decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie niniejsze pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie działań przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

Zgodnie z art.107d ust. 2 kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500000zł.

Za wydanie niniejszego pozwolenia została wniesiona opłata skarbową w wysokości 82 zł na konto Urzędu Miasta w Olsztynie, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2142 ze zm.).

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Warmińsko- Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dalsze informacje dotyczące ochrony Pani/Pana danych osobowych znajdują się na stronie WWW pod adresem: <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/1088-menu/ochrona-danych-osobowych.html>

Z up. Warmińsko-Mazurskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Joanna Sobolewska
p.o. Kierownika Delegatury

Otrzymują:

1. Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
ul. Suwalska 64, 19-300 Elk,
2. aa